

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Черкаської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів № 15

Черкаської міської ради

Анатолій ЖГІР



Освітня програма для 5-6-х класів

**Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 15
Черкаської міської ради Черкаської області
на 2023/2024 навчальний рік**

Схвалено

на засіданні педагогічної ради

від 31.08.2023 року (протокол № 1)

Черкаси 2023

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Перелік варіантів типових початкових планів та модельних навчальних програм.
5. Форми організації освітнього процесу та методи навчання.
6. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами.
7. Опис інструментарію оцінювання.

Додатки

1. Пояснювальна записка

Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 Черкаської міської ради Черкаської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Навчальний заклад розташований за адресою: м. Черкаси, вул. Кобзарська, 77

Засновником є Черкаська міська рада Черкаської області

Рік заснування: 1906

Відповідно до Статуту головною метою закладу освіти є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Призначення закладу загальної середньої освіти полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми

Освітня програма для 5-6-х класів, що реалізується комунальному закладі «Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 Черкаської міської ради Черкаської області», спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему

світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Освітня програма на 2023-2024 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11);
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898;
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235;
- лист МОН 1/12038-23 від 14.08.2023 року «Про перелік навчальної літератури і навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році»;
- лист МОН № 1/12186 від 16.08.2023 р. «Про організацію 2023/2024 н.р. в ЗЗСО»;
- лист МОН № 1/64355-22 від 15.06.2022 р. «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»;
- наказу МОН України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 р №367. “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”;

- Постанова КМУ № 782 від 28.07.2023 року «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;

- лист Міністерства освіти і науки України від 07.04.2021 № 1/9-188;

- лист Державної служби якості освіти України від 06.08.2020 № 01/01-23/929;

- наказ МОН України від 03.02.2021 № 140;

- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

Головними завданнями закладу освіти є:

- формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності;

- виховання патріотизму, поваги до державної мови та державних символів України, дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу, усвідомленого обов'язку захищати у разі потреби суверенітет і територіальну цілісність України;

- виконання вимог Державних стандартів початкової і базової середньої освіти;

- виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування компетентностей, визначених державними стандартами;

- створення безпечного освітнього середовища з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб;

- формування поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина; нетерпимості до приниження честі та гідності людини, фізичного або психологічного насильства (булінг (цькування)), а також до дискримінації за будь-якою ознакою;

- виховання і формування відповідальних та чесних громадян України, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

- формування і розвиток громадянської культури та культури демократії, почуттів доброти, милосердя, толерантності, турботи, справедливості, шанобливого ставлення до сім'ї, відповідальності за свої дії;

- усвідомлення потреби в дотриманні Конституції та законів України, академічної доброчесності, нетерпимості до їх порушення та проявів корупції;

Для дітей з особливими освітніми потребами обладнано пандус, кабінет логопеда, кабінет практичного-психолога, ресурсну кімнату.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» Черкаська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15 надає право здобувати освіту за очно. (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма.

Реалізація освітньої програми для 5-6-х класів здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;

інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-6-х класах реалізуються на основі тематичного планування та організації освітньої діяльності. Основними формами організованої освітньої діяльності учнів є щоденні заняття.

Зберігаючи наступність із початковою школою учителями забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

З 1 вересня 2023 року у закладі буде функціонувати один інклюзивний клас, в якому буде навчатися дитина з особливими освітніми потребами: 6-В. Для учня з особливими освітніми потребами, для якого організовується інклюзивне навчання, складається індивідуальний навчальний план на основі навчальних планів закладу з корекційним складником.

Для учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж, екстернат, домашня (сімейна)) складаються індивідуальні навчальні плани на основі навчальних планів закладу.

У 2023/2024 навчальному році у зв'язку з продовженням упровадження в практику діяльності Черкаської ЗОШ I-III ступенів № 15 всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» та відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 згідно з вимогами,

передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма впроваджується поетапно, починаючи з 2023/2024 навчального року.

Програма містить:

перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в базовій школі Проєкту;

вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;

загальний обсяг навчального навантаження учнів 5-6-х проєктних класів;

очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-х і 6-х проєктних класів.

Програма включає:

Варіанти навчальних планів з розподілом годин між освітніми галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;

перелік навчальних програм, які мають/можуть використовуватися в освітньому процесі;

опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;

види/форми оцінювання та його інструментарій.

Перелік освітніх компонентів системи базової середньої освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти, забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на

наступному рівні (Закони України «Про освіту», стаття 10, «Про повну загальну середню освіту», стаття 4).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в базовій школі Проєкту.

Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень:

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опанувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують

повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти; розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5 – 6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих

курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку);

моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / декількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

Зміст базової середньої освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксиологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо.

У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка

фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Особливістю Проєкта є реалізація концептуальних засад STEM-освіти, а саме низка взаємопов'язаних положень:

1. STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді. STEM-освіта розпочинається в Проєкті в початковій школі та продовжується в базовій.

2. STEM-освіта в Проєкті є «містком» між навчанням учнів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей належатимуть до NBICсектора та вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін.

3. Мета STEM-освіти в Проєкті — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність).

4. Характерними для STEM-освіти в Проєкті є:

➤ фундаментація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;

➤ інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів;

➤ навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;

➤ практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);

➤ посилена увага до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

5. STEM-освіта може реалізовуватися як в урочний, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів.

Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі та товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я – висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів. Освітній процес у Черкаській загальноосвітній школі I-III ступенів №15 Черкаської міської ради Черкаської області організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», освітній процес у 2023/2024 навчальному році розпочнеться в День знань 1 вересня і триватиме до 28 червня 2024 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Структура навчального року за семестровою системою:

I семестр – 01.09 - 22.12

II семестр – 08.01 - 30.05

Канікули:

Осінні – 30.10 - 05.11

Зимові – 23.12 - 07.01

Весняні – 25.03 - 31.03

Тривалість уроків та перерв:

Тривалість уроку	перва
1 урок – 08.30 – 09.15	10 хв.
2 урок – 09.25 – 10.10	10 хв.
3 урок – 10.20 – 11.05	15 хв.
4 урок – 11.20 – 12.05	15 хв.
5 урок – 12.20 – 13.05	10 хв.
6 урок – 13.15 – 14.00	10 хв.
7 урок – 14.10 – 14.55	10 хв.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти (5-6-і класи) Нової української школи та Проєкту можуть розпочинати учні 5-6-х, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти (в Проєкті)).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2023-2024 навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Для проведення оцінювання наказом директора Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 15 створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х проєктних класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для закладів освіти з навчанням українською мовою, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України».

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Навчальний план для 5-6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»:

Навчальний план до Програми (додаток 1) розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту та містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжна література (у перекладі українською мовою) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (5–6 класи — 4 год/тижд.), «Українська література» (5–6 класи — 2 год/тижд.), «Зарубіжна література» (5-6 класи — 1,5 год/тижд.).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (5-6 класи — 5 год/тижд.).

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Математика» (5–6 класи — 6 год/тижд.).

Мета і завдання природничої освітньої галузі реалізуються через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (5-6 класи — 2 9 год/тижд.), який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології і географії у 6-9 класах, та «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» (5-6 класи — 1 год/тижд.), який є пропедевтичним для курсів фізики та хімії у 7-9-х класах та навчальний предмет «Географія» (6 клас — 2 год/тижд.).

Мета і завдання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Навчаємося разом» (5-6 класи — 1 год/тижд.). У межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних предметів «Етика» (5-6 класи), «Основи здоров'я» (5-9 класи). Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують

окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту.

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Мистецтво» (5–6 класи — 1 год/тижд.); фізкультурної освітньої галузі — через навчальний предмет «Фізична культура» (5–6 класи — 3 год/тижд.). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання громадянської та історичної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (5 клас — 1,5 год/тижд., 6 клас — 2,5 год/тижд.). Відповідно до призначення адаптаційного циклу базової освіти (5–6 класи), курс забезпечує наступність між початковою і базовою середньою освітою й готує учнів до продуктивного засвоєння змісту громадянської та історичної галузі в процесі предметного навчання в 7–9 класах. Ураховано, що в початковій школі серед соціально значущих надпредметних тем, які сприяли формуванню в учнів уявлень про людину в суспільстві, була «громадянська відповідальність». Забезпечено зв'язок зі змістовим наповненням курсів «Я досліджую світ» і подібних за змістом, що вивчалися у 1–4 класах, зокрема, через актуалізацію знайомих понять і пригадування історичних фактів.

Мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (5–6 класи — 1 год/тижд.); технологічної освітньої галузі — через навчальний предмет «Технології» (5–6 класи — 1 год/тижд.).

Варіативна складова Навчального плану (5–6 класи —1 год/тижд.) використовується на авторський курс за вибором «Еврика» (5-6 класи — 1 год/тижд.).

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу за 5-денним навчальним тижнем.

Загальний обсяг навчального навантаження для класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік		
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	на тиждень	12,5	12,5
	на рік	437,5	437,5
Математична	на тиждень	6	6
	на рік	210	210
Природнича	на тиждень	3	5
	на рік	105	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	2,5
	на рік	52,5	87,5
Технологічна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Інформатична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	30	33
	на рік	1050	1155
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	34
	на рік	1085	1190
Гранично допустиме річне навчальне навантаження учнів*	на тиждень	28	31
	на рік	980	1085

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додатки 1,2). Загальний обсяг річного навчального

навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне	Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32		
	На рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2			2		
	На рік	70			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

4. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм

Для реалізації освітньої програми використовуються як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені не на основі модельних.

Авторські навчальні програми:

українська мова;

українська література;

зарубіжна література;

математика;

Пізнаємо природу. Моя планета Земля;

Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття;

географія;

Навчаємося разом;

Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти;

Еврика.

Модельні навчальні програми:

іноземна мова;

технології;

інформатика;

мистецтво;

фізична культура.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством (Закон України «Про повну загальну середню освіту», стаття 1).

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними

програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Поданий у додатку 5 перелік модельних та навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними та навчальними програмами розробленими не на основі модельних, які отримують грифи «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» або «Схвалено для використання в освітньому процесі», шляхом внесення змін до цієї Програми в установленому порядку.

Навчальний план НУШ містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Навчальний план Закладу розроблено на основі додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

Розподілено додаткові години на індивідуальні та групові консультації для здобувачів освіти для компенсування освітніх втрат.

Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Відповідно до навчального плану використовуються перелік модельних програм на основі яких розроблено навчальні програми. Оскільки навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту

базової середньої освіти, під час формування переліку цих програм враховано особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

На основі затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

5. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Основними формами організації освітнього

процесу є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання - дослідницькі, інформаційні, проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української мови за умови більше 27 учнів у класі, під час вивчення англійської мови дві групи з кількістю не менше 8 учнів у кожній або створення між класних груп, під час проведення практичних занять з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

Під час надзвичайних обставин заклад організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу із

застосуванням технологій дистанційного навчання через хмарне програмне забезпечення Google Workspace for Education.

Вчителі закладу при проведенні освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання:

- планують уроки відповідно до календарно-тематичного планування та забезпечують виконання освітньої програми з предмету;

- онлайн-уроки проводять відповідно до розкладу уроків із застосуванням сервісу Google-meet;

- завдання до уроку розміщують в Google Classroom, створених для кожного предмету у кожному класі;

- при застосуванні допоміжних онлайн-сервісів для проведення тестувань, опитувань, спільної роботи тощо посилання розміщують в Google Classroom;

- після закінчення онлайн-уроку повідомляють батькам про відсутність дітей на уроці та проводять оцінювання знань учнів, використовуючи електронний щоденник на платформі «Нові знання»;

- для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), забезпечують використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

При цьому обсяг навчального навантаження не зменшується, а реалізується в синхронному та асинхронному режимах.

6. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

Відповідно до Закону України «Про освіту» (ст.3,53,55,25), Закону України «Про повну загальну середню освіту»(ст.26, Постанови КМУ № 957 від 15.09.2021 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Постанови КМУ № 483 від 26.04.2022 «Про затвердження змін до порядку, затверджених постановами КМ України від 10 квітня 2019 № 530 і

від 15 вересня 2021 № 957», наказу МОН України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти», листа МОН України №1\3710-22 від 28.03.2022 «Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану» та Методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022-2023 навчальному році (лист МОН № 1\10258-22 від 06.09.2022) і з метою створення оптимальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та можливостей, забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, виходячи із висновків ІРЦ організовано освітній процес у 6-В класі, відповідно даної освітньої програми з додаванням корекційно-розвиткової складової, що подається у додатках.

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;
- інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);

- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;

- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;

- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку дитини, якою регламентується організація системної роботи з учнем: корекція розвитку емоційно-вольової та когнітивної сфери, корекція мовлення. Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учня, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання за індивідуальним та диференційованим підходом. Під час освітнього процесу з застосуванням технологій дистанційного навчання корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку дитини здійснюється враховуючи технічні та фізіологічні можливості кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

7. Опис інструментів оцінювання

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання. В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне (формувальне) оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного (формувального) та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, у школі здійснюється проміжне оцінювання результатів навчання з предметів та інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники школи залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне (формувальне) оцінювання

Поточне (формувальне) оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня/учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у електронному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на

наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у першому місяці навчання 5-го класу підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі), а з другого місяця навчання за рівневою шкалою, а його результати позначатимуть словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». З другого семестру 2023-2024 навчального року розпочати оцінювання за бальною шкалою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й недоречностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Додаток 1
до Освітньої програми 5-6 класів
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №15
Черкаської міської ради Черкаської області

№	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах
		5-А
		Інтелект України Укр. мова навчання
1	Українська мова	4
2	Українська література	2
3	Іноземна мова (англійська)	5
4	Зарубіжна література	1,5
5	Математика	6
6	Природознавство. Моя планета Земля	2
7	Природознавство. Твої фізичні відкриття	1
8	Навчаємось разом	1
9	Історія України	1,5
10	Мистецтво	1
11	Технології	1
12	Інформатика	1
13	Фізична культура	3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		Еврика 1
Разом		28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31

Додаток 2
до Освітньої програми 5-6 класів
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №15
Черкаської міської ради Черкаської області

№	Освітні галузі	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах		
			5-Б	5-В	5-Г
			Укр. мова навчання	Укр. мова навчання	Укр. мова навчання
1	Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5
2		Українська література	2	2	2
3		Зарубіжна література	1	1	1
4		Іноземна мова (англійська)	4	4	4
5	Математична	Математика	6	6	6
6	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2
7	Соціальна та здоров'язбережна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
8		Етика	0,5	0,5	0,5
9	Громадянська та історична освіта	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	1	1	1
10	Технологічна	Технології	1	1	1
11	Інформаційна	Інформатика	1,5	1,5	1,5
12	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1
13	Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом			26+3	26+3	26+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			2	2	2
Факультативи:					
1	Психологія		1		
Індивідуальні заняття:					
1	Англійська мова		1		
2	Українська мова			1	1
3	Основи здоров'я			1	
4	Пізнаємо природу				1
Гранично допустиме навчальне навантаження			28	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)			28+3	28+3	28+3

Додаток 3
до Освітньої програми 5-6 класів
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №15
Черкаської міської ради Черкаської області

№	Освітні галузі	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах			
			6-А	6-Б	6-В	6-Г
			Укр. мова навчання	Укр. мова навчання	Укр. мова навчання	Укр. мова навчання
1	Мовно- літературна	Українська мова	5	5	5	5
2		Українська література	2	2	2	2
3		Зарубіжна література	1	1	1	1
4		Іноземна мова (англійська)	4	4	4	4
5	Математична	Математика	6	6	6	6
6	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
7		Географія	2	2	2	2
8	Соціальна та здоров'язбережна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
9		Етика	0,5	0,5	0,5	0,5
10	Громадянська та історична освіта	Історія України. Всесвітня історія	2	2	2	2
11	Технологічна	Технології	1	1	1	1
12	Інформаційна	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
13	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1
14	Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом			29+3	29+3	29+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			2	2	2	2
Індивідуальні заняття:						
1	Українська мова		1			
2	Географія		1			
3	Математика			1	1	1
4	Англійська мова			1		
5	Основи здоров'я				1	
6	Здоров'я, безпека та добробут					1
Гранично допустиме навчальне навантаження			31	31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)			31+3	31+3	31+3	31+3

Додаток 4
 Індивідуальний навчальний план учня 6-В класу
 з особливими освітніми потребами
 Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №15
 Черкаської міської ради Черкаської області

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	4
	Зарубіжна література	1
Математична	Математика	6
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Етика	0,5
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		29+3
<i>Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>		2
Математика		1
Основи здоров'я		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		31
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку (когнітивна сфера)	1
	Корекція розвитку (емоційно-вольова сфера)	2
	Корекція мовлення	2
Усього (без урахування корекційно-розвиткових занять)		31+3

Додаток 5
 модельні навчальні програми
 Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №15
 Черкаської міської ради Черкаської області

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова. 5-6 класи	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	«Українська література. 5-6 класи»	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
	«Зарубіжна література. 5–6 класи»	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турянця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи»	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична	«Математика. 5-6 класи»	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.
Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)»	Коршевнік Т.В.
Громадянська та історична освіта	«Вступ до історії України та громадянської освіти 5 клас»	Гісем О.В., Мартинюк О.О.)
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)»	Шиян О.І., Дяків В.Г., Волощенко О.В., Козак О.П., Овчарук О.В., Седоченко А.Б., Сорока І.З., Страшко С.В.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи»	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.)
Інформаційна	«Інформатика. 5-6 класи»	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.
Мистецька	«Мистецтво 5-6 класи. (інтегрований курс)»	Кондратова Л. Г
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 класи	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші



Матеріал освітньої програми
продумано,
продумано

та скріплено
ператкою

38 аркушів

Директор



Матеріал ЖІНП